

Top 10+

CLAUDIU M.
FLORIAN

Vârstele jocului
Strada Cetății

CLAUDIU M.
FLORIAN

Vârstele jocului Strada Cetății

roman

POLIROM
2016

Cuprins

De-mai-multe-feluri	9
Mercedesul alb	75
Olteni cu toții	159
În Regat	196
Soimi ai patriei	306

De-mai-multe-feluri

Toate sunt de-mai-multe-feluri. Oamenii de aici față de oamenii de aiurea, o limbă față de cealaltă, sărbătoarea noastră, acasă, față de sărbătoarea din televizorul brun-roșcat. Nimic nu e totuna. E tot două. Sau trei. Sau patru.

E Ajunul Crăciunului, ședem toți trei în fața bradului împodobit, presărat de culori, și cântăm. Însă de cântat nu cântăm tustrei, doar ședem, pentru că nu ne ajută limba pe toți. *O, Tannenbaum...*, sună micul nostru cor, al Bunicii și al meu, în vreme ce Bunicul, alături, se mulțumește să stea și să îngâne încetisor. El nu vorbește limba ăstui cântec și, numai din auzite, va fi pricepând destul de puțin despre tutuirea copăcelului îmbrăcat în cetină și despre lauda adusă lui pentru că este de credincios. Singură priveliștea îl va fi făcând să constate că și iarna, când totul e nins, făptura cu ace verzi din fața ochilor noștri renaște într-o bogătie de podoabe.

Pe urmă el, Bunicul, este cel împreună cu care cânt: „O, brad frumos...“, iar Bunica este cea care zumzăie domol, deși, în ce o privește, ea înțelege această nouă limbă a aceluiași cântec – și o vorbește deopotrivă. Îl lasă însă pe Bunic să ia cântecul, fiind atât de rare dățile când adăstăm în tihnă, toți trei, eu ținând isonul amândurora. Limbile cântecului nu ne despart nici pe departe pe căt ne unesc melodia și prilejul acestuia. Căt despre mine – eu îi pricep pe amândoi și știu prea bine că ei cântă despre același lucru, în

cele două limbi vecine de care Bunica, pe de o parte, și Bunicul, pe de alta, se folosesc zi de zi în tot ce au de spus și care adesea și cu discreție se completează reciproc, mai și strecurând ori șterpelind, în buna vecinătate a cuvintelor mai scurte sau mai lungi, unele detalii: *O Tannenbaum* nu înseamnă în germană „O, brad frumos“, ci doar „O, brad“.

Ca și la cântat, sunt singurul care poate vorbi cu amândoi în fiecare limbă în parte. Pentru că Bunicul limba Bunicii nu o vorbește, iar ea limba Bunicului nu o cântă.

Fiindcă Bunica și Bunicul sunt ei însăși de-mai-multe-feluri.

Tot astfel și cele câteva cărți poștale cu felicitări de Crăciun. Una vine de la Nenea Suciu, de aici din comună, un prieten de-al Bunicului – Bunica îl numește *Saufbruder* – „frate de pahar“. Eu îi zic Nenea. În germană la Nenea se zice *Onkel*. Care *Onkel* tot în germană mai înseamnă și unchi. De aceea despre Nenea Suciu e mai sigur de vorbit în românește. Pentru că el nu e un unchi adevărat – doar un nene. Când e câteodată la noi, la o vorbă și-un pahar cu Bunicul, privește resemnat și mereu trist și tot-mai-trist în paharul de vin gol-plin-gol-plin-gol, istorisind de fiecare dată aceleași povești dintr-o vreme care nu mai există. Povestește până când nu mai există nici cuvinte cu care să poată povesti. Atunci tace, continuă să privească trist și într-un târziu – după părerea Bunicii, oricât de devreme ar fi, cu Nenea Suciu în casă lângă pahar e tot timpul târziu – pleacă acasă. Adesea se plimbă pe străzi în sus și-n jos, ajungând să treacă și prin dreptul casei noastre, pentru că în fiecare zi face câte o plimbare prin comună, doar spre a se încreștină că străzile mai duc toate unde trebuie. De Crăciun scrie ceva pe o carte poștală colorată, cu niște copii în port popular românesc, cântând domol

în zăpada zgrunțuroasă, din nisip lipit și poleit, sub urarea „Sărbători fericite”. Cartea o primește Ghiță-poștașul și ceva mai târziu o găsim în cutiuța poștală pe poartă la noi, care încheie toate străzile ce duc unde trebuie.

Celealte cărți postale sunt de asemenea colorate, cu un moș gras și bărbos îmbrăcat în roșu-alb-negru, gonind într-o sanie iute, trasă de cerbi, deasupra urării croșetate cu litere azvârlite: *Frohe Weihnachten*, care în germană înseamnă „Crăciun fericit”. Nici moșul Crăciun și nici cărțile poștale în culori vii și lucioase nu sunt de aici din comună. De pe ele Bunica ne citește: *Frohe Weihnachten wünschen Georg und Familie sau Michael und Familie*. Cei care ne urează Crăciun fericit sunt unchi – de data asta unchi adevărați – și din cauza lor Ghiță-poștașul de bună seamă are de străbătut multe străzi pentru a le aduce cărțile poștale până la noi.

Pentru că cei doi unchi ne trimit urările *Dingermania*.

Noi suntem aici. Însă nu suntem singuri – și aici nu e singurul loc pe lume. Cerul, e adevărat, se termină în pădurile dindărătul cetății și dincolo de vale, iar la stânga și la dreapta în zare, printre dealuri, însă tot ce acoperă aici nu e la rându-i decât o parte a lui de-mai-multe-feluri. Pentru că locuri pe lume există cel puțin încă două. Sau trei.

Unul e Jibert, unde trăiește Otata, străbunicul. De sus de pe cetate se văd doar crestele dealurilor dimprejur, iar până acolo se ajunge doar cu autobuzul. Acolo se vorbește tot timpul săsește, limbă pe care unii de pe aici n-o pricep deloc, și se umblă mai mult pe pământ și cu pământul, pentru că acolo străzile sunt pământoase toate, pavate doar în dreptul caselor cu piatră de râu, iar pe câmpuri încă înainte de intrarea în sat, oamenii se apăDACĂ preocupăti asupra pământului

și îl ciupesc sau îl frământă cu uneltele lor cu coada lungă. Zilnic către pământul jiberțean pleacă huruind un autobuz plin cu oameni, depune acolo pe câțiva, pentru ca apoi, după câteva ceasuri, să treacă din nou, din sens opus, spre a aduna și aduce înapoi pe câte unii, din când în când pe aceiași de la dus, anume pe Bunica și pe mine. Ne poartă până acolo, la numeroasele rubedenii și neamuri ce locuiesc laolaltă în sat, și ne aduce înapoi, la Bunicul cel răzlet.

Pe urmă există Dacia. Satul se găsește între locul nostru și Jibert, și de sus de pe cetate se poate vedea, cu vârful ascuțit al turlei bisericii, alături de câteva acoperișuri țuguiate, ițite printre dealuri. Și acolo coboară de fiecare dată câte unii din autobuz, iar alții urcă. Dacia e abia mai mult decât o stație vremelnică, un scurt popas pe drumul dintre cerul de la noi și pământul jiberțean, cu câțiva oameni veșnic stând și așteptând.

Și apoi mai există *Îngermania*. Un loc deopotrivă bineștiut și de neatins: undeva el este, însă totodată nu există. *Îngermania* nu se zărește de nicăieri, nici măcar de sus, de pe cetate. Cu toate asta despre el pare să știe lumea întreagă. De acolo își fac apariția din când în când figuri familiare. Prin venirea lor iscă discuții și vioiciune, pentru ca pe urmă să dispară grabnic. Dar să pleci acolo tu însuți, întocmai ca la Jibert, la Otata în vizită, nu se poate. Într-acolo nu duce nici un autobuz huruind, țara aceea există doar în poveștile care se spun despre ea, și ele, aceste prea rare, auzite, stinse și mereu renăscute vechi istorioare, o fac să fie o țară din povești. Puținii oameni care pleacă și ei de la o vreme de aici pleacă în țara închipuirii și pe urmă nu mai există nici ei. Unii își mai fac din vreme în vreme apariția, devin pentru câteva zile cei ce au fost și însiră la rândul lor noi istorioare. Pe urmă se fac iarăși nevăzuți, undeva în capătul străzii principale, și pătrund în poveștile celor rămași. *Îngermania*

pare a fi un loc destul de jalnic: pe toți care vin de acolo pentru scurtă vreme, cât și pe toți acei ce pleacă într-acolo pentru totdeauna îi podidește la plecare plânsul. Unii plâng și la sosire.

Undeva pare să se mai afle un loc care, privit astfel, de asemenea nu ar exista: București. Nu e un tărâm de basm, deși adesea răsare și acela în tot felul de istorioare. De acolo figuri captivante nu sosesc, nici la plecare într-acolo nu plâng nimeni. În zarea lui nici turn al bisericii nu se vede și nici stație de autobuz plină de oameni. Nici un Otata nu trăiește acolo – și nici sub cerul de aici nu are loc. București se poate spune cu ușurință ce nu este, însă nu-mi dau seama ce oare ar putea fi. Acolo există chipurile doi oameni care și-ar avea de asemenea rostul aici, care ar avea ceva de a face cu locul acesta și cu noi toți, care însă arareori trec de se arată. Părinți ar fi ei, părinți adevărați. Un cuvânt neobișnuit, ca o taină într-o sticlă rătăcind pe mare.

Bunica și Bunicul e vorba că nici n-ar fi adevărata mea mamă și adevăratul meu tată. Cu răbdare încearcă fiecare de la o vreme să mă facă să pricep. Tatăl și mama ar fi, chipurile, cei doi oameni veseli care ne vizitează din când în când și care de fiecare dată se simt aici ca acasă.

Trăiesc în acel București care se află pesemne dincolo de Dacia și de Jibert și care de acolo sus, de pe cetate, nu e de văzut. Pentru că de fiecare dată când trec pe aici, se cheamă că amândoi ar veni de la București.

Sus, în camera-din-față, deasupra televizorului, între fereastra către cetate și bufetul verde, care, împins în limba germană, se cheamă *Kredenz* și căruia, readus în românește, i se mai spune și kredențu, atârnă pe perete, într-o ramă aurie subțire, o pictură cu mult albastru. Deschis, albastrul, cu unele nuanțe mai închise. La un mal frământat de mare, între cer și pământ, șade

pe o stâncă solitară o Tânără fată într-o rochie turcoaz ca din spumă, cu o bonetă din dantelă de culoarea norilor, ținând pe umeri o mică umbrelă deschisă. Privirea ei blândă se pierde visător în zare, deasupra mării, undeva înspre cetate. Pentru că șade cu spatele la kredențu verde, iar umbrela o ferește uneori în timpul zilei de potopul razelor fierbinți ce năvălesc prin fereastră. Culorile mării, ale cerului, ale rochiei și ale umbrelei se întrepătrund. Doar chipul ei, dimpreună cu soarele – cel din tablou, și cu stâncile, sunt altfel, de culoarea deschisă a nisipului. Aprinse la rându-le, în unele după-amiezi, de soarele adevărat de afară.

Când am întrebat-o cine ar fi fata din tablou, Bunica a suspinat și a spus încet:

— E mama ta.

Nu am fost lămurit: e prin urmare ea însăși, Bunica? Ei îi spun eu „Mama“. De ce, atunci, nu a spus pur și simplu: „sunt eu“? Însă nu – nu este ea. Pe ea am văzut-o mai des, ce-i drept, privind visător și azuriu, însă niciodată spre mare. Aici nu există mare. Doar pădurile, câmpiiile, pajiștile de pe coline, cetatea. Prin urmare va fi fiind altcineva. De undeva departe, unde există și mare. Cineva care-mi aparține. O mamă, zice-se, ar aparține și ea cuiva. Atunci de ce nu mie?

În camera-din-mijloc, pe peretele din dreptul pianului, în triunghi cu kredențu negru și cu radioul, atârnă, într-o ramă lată de culoare maro-închis, acoperită cu sticla, o fotografie mare. Din ea privește un chip sever, prins în gulerul unei bărbi negre și dese, sub o căciulă impunătoare din fier. Răspunsul Bunicii la întrebarea mea, cine ar fi acela, mă nedumerește o dată mai mult:

— E tatăl tău.

Vecinul Melchior, tatăl celor trei frați, e rotunjor și voios în permanentă, poartă tot timpul o bască tocită și un șorț albastru, dă la porci și cară saci

doldora. Schuller de peste drum, tatăl lui Ingrid și al lui Mischi, e mai degrabă tăcut, merge în fiecare dimineață la lucru cu o servietă neagră. Și tatăl lui Emerich e retras, săde adesea în fața casei, într-un fotoliu alb din răchită, cu o pătură peste genunchi, și privește domol în lungul străzii. Prin urmare și tații sunt de-mai-multe-feluri. Comun la unii e faptul că fac același lucru zi de zi și că sunt de văzut tot timpul. Doar cel chipurile al meu atârnă toată vremea în ramă sub căciulă de fier, în camera-din-mijloc, și privește sumbru, fără a ieși o dată măcar la iveală spre a fi într-adevăr cu noi. Deși, dacă stai să te gândești, privirea aceea cruntă e mai ușor de suportat când o asemenea figură aspră nu stă aievea lângă tine.

— Acolo l-a jucat pe Mihai Viteazul, tatăl tău. Poți fi mândru de el.

Lămurirea Bunicii nu mi-e nici de data asta de mare folos. Cum oare pot fi mândru de cineva pe care nu-l cunosc? Și cum poate cineva juca pe altcineva? Mda... Și eu mă joc cu mașinuțele sau cu animalele de cauciuc și pretind că as fi ele, imitându-le sunete și însușiri. Așa va fi fost și cu jucatul lui Mihai Viteazul, care a trăit într-o poveste, demult, tare demult. Într-o poveste românească. Sau să se fi exprimat Bunica totuși greșit – o fi vrut să spună că s-a jucat cu Mihai Viteazul?

Vreau și eu să mă joc odată cu cineva într-o poveste.

Uneori seara, la culcare, când Bunica găsește de cuviintă că trebuie să insiste ca eu să adorm, îmi cântă un cântecel german:

*Schlaf, Kindlein, schlaf,
Der Vater hüt' die Schaf,
Die Mutter schüttelt Bäumelein,
Da fällt herab ein Träumelein,
Schaf, Kindlein, schlaf...*